

Oslo kommune

Deres ref:

Vår ref: 2016/55532-2

Arkivkode: 30

Dato: 14.09.2016

Avklaring av om det er lovpålagt å treffe vedtak ved hver endring i hjelpetiltaket

Vi viser til epost av 23. august 2016.

Oslo kommune har i henvendelsen bedt om en avklaring av om det er lovpålagt å treffe nytt vedtak etter hver tiltaksevaluering som fører til endring i tiltaket. Det vises til et eksempel hvor samtaler reduseres fra fire til tre timer i uken etter familiens ønske. Spørsmålet er om det i slike tilfeller er tilstrekkelig å endre tiltaksplanen, eller om barneverntjenesten må skrive nytt vedtak.

Rettslige utgangspunkter

Forvaltningslovens generelle saksbehandlingsregler gjelder for barneverntjenesten, jf. barnevernloven § 6-1. Avgjørelser og ytelser etter barnevernloven, herunder hjelpetiltak etter § 4-4, skal anses som enkeltvedtak, jf. § 6-1, andre ledd.

Adgangen til å gjøre endringer i løpende vedtak etter barnevernloven, herunder avslutte tiltak eller endre tiltak, reguleres av forvaltningsloven § 35. Etter forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav a) kan et forvaltningsorgan omgjøre sitt eget vedtak uten at det er påklaget dersom endringen ikke er til skade for noen som vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeser. Forvaltningsloven § 35 femte ledd åpner, innenfor visse rammer, for omgjøring til skade for parten, selv om vilkårene i første ledd ikke foreligger. Dette gjelder «når endringsadgangen følger av annen lov, av vedtaket selv eller av alminnelige forvaltningsrettslige regler».

Det fremgår at barnevernloven § 4-5 at når hjelpetiltak vedtas skal det utarbeides en tidsavgrenset tiltaksplan. Barneverntjenesten skal følge nøye med på hvordan det går med barnet og foreldrene og vurdere om hjelpen er tjenlig, eventuelt om det er nødvendig med nye tiltak, eller om det er grunnlag for omsorgsovertakelse. Tiltaksplanen har et kortere tidsperspektiv og skal jevnlig evalueres. Den er ikke et enkeltvedtak og skal heller ikke være en del av et vedtak.

Etter barnevernloven § 4-5 har barneverntjenesten en plikt til å følge nøye med på hvordan det går med barnet og foreldrene og vurdere om hjelpen er tjenlig. Fra forarbeidene til barnevernloven § 4-5 fremgår det at for å sikre at de tiltakene som iverksettes fungerer etter sitt formål, er det viktig at

barneverntjenesten følger opp tiltakene og har god kunnskap om hvordan det går med familien.¹ Det er således en forutsetning at disse vedtakene både skal regelmessig evalueres og endres dersom det er til barnets beste. Det vil også kunne iverksette nye tiltak. Tiltakene kan i prinsippet hele tiden revurderes ut fra hensyn til om hjelpen er tjenlig. I henhold til forvaltningsloven vil dette være en adgang for barneverntjenesten til å omgjøre eller avslutte vedtak om hjelpetiltak.

Et omgjøringsvedtak er et enkeltvedtak, og kan påklages etter forvaltningsloven § 28.

Direktoratets vurderinger

Opphør og endring av frivillige hjelpetiltak etter barnevernloven § 4-4 er å anse som et enkeltvedtak og skal skje etter forvaltningslovens regler. Dette gjelder også når barneverntjenesten omgjør et tidligere vedtak, fordi det opprinnelige tiltaket ikke lenger anses som tjenlig eller nødvendig, jf. barnevernloven § 4-5. Dette innebærer at avslutning og alle endringer av tiltaket skal skje i vedtaks form med begrunnelse og med opplysning om klageadgang.

Der evaluering av tiltaksplanen medfører at tiltaket blir endret, må det etter direktoratets syn treffes nytt vedtak. Dersom slike endringer kun gjøres i tiltaksplanen, fratrar man parten retten til å klage. Også andre rettigheter etter forvaltningslovens kapitel VI blir fratatt parten dersom endringer i tiltaket kun blir gjort i tiltaksplanen. Hensyn til at barneverntjenestens saksbehandling skal være etterprøvable og hensyn til å trygge rettsikkerheten til parten, tilsier også at endringer i tiltaket skal gjøres i vedtak. Selv om parten er enig i at hjelpetiltaket endres eller avsluttes, skal endringene i tiltaket eller opphøret likevel gjøres i form av et vedtak hvor klageadgangen fremkommer. I slike tilfeller vil omgjøringsvedtaket kunne utformes forholdsvis enkelt og uten strenge krav til begrunnelse.

Justeringer som ligger innenfor rammene av det opprinnelige vedtaket behøver ikke å omgjøres i vedtak.

Direktoratet vil også gjøre oppmerksom på at et vedtak bør være så konkret som mulig, slik at tiltakets innhold blir tydelig. Vedtaket skal sikre at partene får en forståelse av hva slags hjelp som skal gis. Et vedtak om hjelpetiltak skal derfor angi omfanget av hjelpen. Dette er nødvendig for at det skal være mulig å påklage vedtaket dersom parten vurderer at innholdet i tiltaket er riktig, men at omfanget ikke er tilstrekkelig. Dette er også viktig for fylkesmannens mulighet til å utøve kontroll med kommunens vedtak. Vedtaket bør også begrunne hvorfor barneverntjenesten velger å sette inn det aktuelle tiltaket og hvilke endringer i barnets omsorgssituasjon barneverntjenesten ønsker å oppnå ved tiltaket.

Med hilsen

Anders Henriksen (e.f)
fung. seksjonssjef

Line Orderud Øian
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Kopi:
Fylkesmennene

¹ Ot.prp.nr.69 (2008-2009) s. 82

Fylkesnemndene
Sentralenehten for fylkesnemndene
Regionene i Bufetat
Barne- og familieetaten, Oslo kommune
Barne- og likestillingsdepartementet
Helsetilsynet